

Galerie umění Karlovy Vary

příspěvková organizace Karlovarského kraje, Goethova stezka 6,
360 01 Karlovy Vary, IČO 66362768, č. ú. 5165900237/0100
tel: 353 224 387, e-mail: info@galeriekvary.cz, www.galeriekvary.cz

TISKOVÁ ZPRÁVA

MAPA SVĚTA KARLA TEIGEHO

Karel Teige, Bohumil Kubišta, Jan Zrzavý, Josef Čapek, Václav Špála, Rudolf Kremlička, František Muzika, Adolf Hoffmeister, Alois Wachsman, Karel Vaněk, Ladislav Šüss, Josef Šíma, Otakar Mrkvička, Jindřich Štyrský, Toyen, Václav Tikal, Josef Istler, Mikuláš Medek

Pořadatel	Galerie umění Karlovy Vary, přísp. org. Karlovarského kraje,
Místo konání	Galerie umění Karlovy Vary, Goethova stezka 6
Termín	14.3. – 1.5.2019, vernisáž čtvrtek 14.3.2019 v 17 hodin
Autoka výstavy	PhDr. Rea Michalová, Ph.D.
Kurátorka	Helena Fenclová
Otevírací doba	denně mimo pondělí 10 – 17 hodin

Výtvarný teoretik a kritik, organizátor, umělec, typograf, editor a překladatel Karel Teige (1900-1951), jehož totalitní režimy uvrhly do klatby, je dnes uznáván nejen jako tvůrce mezinárodně proslulých surrealistických koláží, ale také především jako vůdčí postava evropské avantgardy. Karel Teige patřil k největším vzdělancům své doby. Jeho inteligence, charisma, fenomenální paměť, stejně jako „zanícenost“, „umanutost“ a nezlomnost charakteru, fascinovaly již jeho současníky, od nichž se mu dostalo označení „nejinformovanějšího obyvatele Evropy“ (L. Moholy-Nagy) či přímo „kapitána avantgardy“.

Teoretická vyříbenost, koherence a odvaha jeho programové estetiky zasahující téměř do všech tvůrčích oborů (malířství, architektura, typografie, fotografie, film, literatura, divadlo) z něj učinily iniciátora nového umění, pojímaného ve smyslu hlubší kreativní svobody, kultivace lidského vědomí na cestě k osvobození člověka a jeho duševních sil, prozkoumávajícího dosud neprobádané končiny na mapě estetiky. Inovace a modernost spolu s idejemi revoluční proměny lidské společnosti představovaly základ Teigeova filozofie, přestože byla od poloviny třicátých let postupně vystavována stále těžším zkouškám. Ani fakt, že ho stalinisté obvinili z kulturně-politických omylů, zásadním způsobem neproměnil jeho světový názor a svědčí o jeho intelektuální nepodmanitelnosti. Karel Teige nikdy nepřestal vystupovat jako vášnivý obhájce moderního umění, protože neochvějně věřil v jeho schopnost humanizovat svět dvacátého století.

Je to právě osobnost Karla Teige (ne náhodou nazval Jaroslav Seifert celé pokolení umělců narozených kolem roku 1900 jeho jménem, tedy generací Teigeho), která nejlépe reprezentuje vývoj meziválečné avantgardy v linii od proletářského umění, přes program poetismu a konstruktivismu, k surrealismu. Z Teigeova iniciativy vznikl Umělecký svaz Devětsil, byl to on, kdo se stal mluvčím Skupiny surrealistů v ČSR. Díky jeho aktivitám a kontaktům, například s Le Corbusierem, André Bretonem, T. F. Marinettim, Hannesem Meyerem (Bauhaus), Sigfriedem Giedionem (CIAM), vlivu a působení se Československo ve dvacátých až čtyřicátých letech stalo intelektuální spojnici mezi západem a východem, skutečným srdcem Evropy.

Výstava „Mapa světa Karla Teige“ představuje v jedné části výběr z Teigeova vlastního uměleckého díla, a to od raných počátků jeho výtvarné aktivity, ovlivněné zejména příkladem skupiny Tvrdošijní, přes výtvarnou transpozici poetismu v podobě tzv. obrazových básní, jejichž tvorbu v Devětsilu inicioval, k několika ukázkám fenomenálních surrealistických koláží, které odhalují skrytou a vášnivou část jeho osobnosti. Příklady Teigeova nejznámějších knižních úprav (V. Nezval, Abeceda; obálky měsíčníku ReD) je připomenut jeho světový přínos v oblasti tzv. nové typografie. Konstruktivistický design, jímž se jako první z českých autorů prosadil i v zahraničí, udával směr celé generaci a dodnes mají jím stanovené principy platnost.

Druhá část výstavy prezentuje zejména ve výběru malířských děl členů Devětsilu, Skupiny surrealistů v ČSR a seskupení autorů kolem sborníků Znamení zvěrokruhu nejvýznamnější aspekt Teigeova teoretické práce, jeho inspirační vliv. Obrazy členů skupiny Tvrdošijní představují hlavní umělecké osobnosti předcházející generace, které zásadním způsobem formovaly Teigeova tvůrčí růst a k nimž se v průběhu doby diferencoval jeho vztah v oblasti teorie. V komorním výběru jsou připomenuty i autorovy kontakty s mezinárodní avantgardou a jeho pojetí architektury jako vědy, jež povýšil na téma evropského významu.

Výstava „Mapa světa Karla Teige“ je jedním z možných náhledů na mimořádnou osobnost Karla Teige, jehož spleť povaha, plná sváricích se protikladů, touhy po řádu a logice i utopických snů z něho vytváří perfektní symbol rozporuplného dvacátého století.

Výstavu se koná za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

(napsala Rea Michalová)